

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. marca. 1883.

Št. 5.

Nova šolska postava.

Kolikor stara je sedaj obstoječa šolska postava, tako stare so tudi pritožbe zoper njo. Enim ni prav, da morajo otroci po osem let v šolo hoditi, in ti menijo, da bi bilo zadosti šest let. Drugi se pritožijo, da se v novi šoli premalo krščanskega nauka uči. Tretji zopet pravijo, da se uči dosti nepotrebne, tega pa, kar je potrebno, da se otroci ne naučijo. Četrto tožijo, da ni prav, ako smejo kristjanski in judovski, katoliški in luteranski otroci skupaj hoditi v eno in tisto šolo. Zopet drugi, posebno mi koroški Slovenci, tožimo, da ni prav, ako se v šoli podučuje v drugem ko v maternem jeziku. Te in enake pritožbe so opravičene, z novo šolo je vse nezadovoljno. Šlo je že mnogo pritožb zoper šolsko osnovo na Dunaj pred ministre in pred državni zbor. Liberalci in mnogi učitelji pa nočejo nič slišati, da bi se pri šoli kaj spremenilo, zato te pritožbe dolgo časa niso imele nobenega sadu. Ko je pa dunajska vlada videla, da prihaja teh pritožb čedalje več, je vendar nekoliko odjenjala. Predložila je državnemu zboru novo šolsko postavo. To postavo je gosposka zbornica že potrdila, in v kratkem pride pred zbornico poslancev, kjer bo gotovo tudi potrjena, tedaj jo smemo že kot sprejeto in potrjeno šteti. Kaj pa pravi ta nova postava? boste prašali.

Nova šolska postava ni po tem, da bi izpolnila vse naše želje in nade. Mi hočemo za Slovence katoliške, slovenske in dober kup šole. Teh nam nova postava še ne daje. Zato pa je nadškof in kardinal, č. g. knez Schwarzenberg, tudi rekel v zboru: „Ta postava še zmirom ni po našem sreću, vendar jo potrdimo, ker obeta vsaj nekoliko poglobljša.“

V čem pa obstoji ta poglobljšek? Postava ima dva poglobljška. Do zdaj so morali otroci po osem let v šolo hoditi; odslej pa bodo, če občina to želi, hodili le po 6 let v vsakdanjo šolo, zadnji dve leti pa ali samo v nedeljsko šolo, ali pa se bode določil kak drugi dan v tednu, ne kateri dan bodo taki otroci obiskovali ponavljajno šolo. Kjer pa občina za to polajšanje ne prosi, smejo to storiti starši za svoje otroke, in taka prošnja se jim ne sme odbiti. Revnim staršem, ki svoje otroke le težko doma pogrešajo, še težje pa zanje kupujejo bukve in drugo šolsko pripravo, pomagano bo s to postavo. Drugi poglobljšek pa je ta: Voditelj kake šole, to je nje učitelj, kjer je le en sam, ali pa prvi učitelj, kjer jih je več, zamore biti le tak učitelj, ki je tiste vere, kakor otroci,

da jih zamore podučevati tudi v veronauku. Do zdaj je bil lahko tudi jud učitelj katoliških otrok, odslej pa to ne bo več dovoljeno: če so otroci po večini katoliški, mora tudi šolska vodja te vere biti.

To je seveda le malo. Duh nove šole ostane kakeršen je bil.

Poduk se ne naslanja na vero, ampak le na „znanost in učenost.“ Mnogi učitelji so nasprotniki vsake vere in to očitno kažejo, da pohujšajo še otroke in ljudstvo; nekteri se celo predrznejo, vero v šoli smešiti in otrokom vcepljevati krivoverske misli, kakor se zdaj ravno sliši od nekega učitelja v Neunkirchen. Vse te napake bodo tedaj še ostale. Tudi o narodnih pravicah nova postava nič ne govori. Med predmeti, ki se imajo v ljudski šoli učiti, najdemo tudi „učni jezik“ (Unterrichtssprache). Kaj hočejo s tem reči? Otroci naj se učijo učnega jezika. Kteri je pa na Koroškem učni jezik? Šole se imenujejo slovensko - nemške; izprva je učni jezik slovenski; potem nemški. O katerem tedaj postava govori, da naj se še posebej uči? Bojimo se, da so spet dobili kljuko v roko, s katero nas bodo lovili! Zakaj niso rekli v postavi „materni jezik?“

Sploh pa moramo skrbeti za to, da postane v slovenskih šolah učni jezik slovenski. Da so se leta 1869 in 1870 nekatere občine oglasile za nemški učni jezik, to nič ne dokaže. Tačas je vladal Giskra in Herbst, vsak vé, kako se je tačas nemštvo v zvezde kovalo, slovanstvo pa zatiralo. Ni čudo, da so se tudi naši župani vdali silovitemu pritisku in navalu. Dalje občine trdijo, da so stvar tačas tako umele, da se bo slovensko podučevalo in nemški jezik le postransko učil, kot učni predmet, ne kot učni jezik. Danes so pa občine vse družih misli. Zdaj naj prašajo, kakošen jezik da hočejo v šoli, pa bodo kmalo zvedeli, da koroški Slovenec zdrave pameti še ni zgubil in da svoje narodnosti še nema na prodaj: vsi neodvisnimožja se bodo izrekli za slovenske šole, in sicer tako, da se bo še le v višem razredu z nemščino začelo.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Amerike (prejel je č. g. prof. A. Einspieler sledečo zaupnico:)

Visokočestitemu gospodu, gospodu Andreju Einspielerju, prezasluznemu tajniku „Družbe sv. Mohora“, neutrudljivemu borilecu za pravice naroda slovenskega v tužnej Gorotanskej.

Prečestiti gospod! Sicer jako pozno, ali časopisi prihajajo k nam tako na dolgo, štejem si vendar v sveto dolžnost Vam, visokočestiti gospod k sedemdesetletnemu rojstnemu dnevu prisrčno čestitati. Srčno se radujemo Vaše sedemdesetletnice z vso Slovenijo tudi mi člani „Slovanskega Spolka“, akopram tako oddaljeni od rodne nam zemlje. Dolga leta blizu pol stoletja uže budite tlačeni narod slovenski k zavesti. Poplačal Vam bode Vsemogočni. Slavno Ime Vaše ostalo bode nepozabljivo, dokler bode stal narod slovenski. Kličemo Vam torej člani „Slovanskega Spolka“ z obal Mihiganskega jezera v starodavni Gorotan, mnogaja ljeta!

St. Francis, Milwaukee Co., Wis. v 18. den jan. 1883.

Boh. Kramolič, starosta „Slov. Spolka.“
Iz Celovca. (Blisk iz vedrega neba) je vdaril med tukajšne gospode uradnike. Ti gospodje živijo v sladkih sanjarijah, da bode vkljub vsem obljubam lepo ostalo pri starem, da bode pri uradnih veljala samo nemščina in da se bojo tudi po krajeh, kjer je slovensko znati neobhodno treba, vstavljali slovenskega jezika nezmožni uradniki. Gospod minister dr. Pražak pa je imenoval gosp. Vikt. Zupančiča, okrajnega sodnika v Postojni, za svetovaleca pri deželni sodnji v Celovci. Menda nihče ni vedel, da se je ta gospod za to mesto oglasil. Ni nam znano, katerega duha da je novoimenovani svetovalec; pa že to je vse hvale in zahvale vredno in nas veseli, da gosp. minister pozna potrebo, da znajo svetovalci deželne sodnije v Celovci tudi slovensko. Brali smo, da so slovenski državni poslanci bili pred nekaterimi tedni pri gosp. ministru, in mu potožili, da se slovenskemu jeziku pri sodnijah ne dajejo postavne pravice. Morebiti da je to imenovanje prvo sadje njihovih pritožb in prošenj. Glejte Slovenci! svet se suče, gre na našo stran, čeravno polzevo, pa vendar gre pri vseh ministerstvih, le pri ljudskih šolah se gosp. minister baron Conrad ne gane, v slovenskih ljudskih šolah je še vse, kakor je bilo za časa ministerstva Giskra — Herbst — Stremayr. Morebiti da nam nova šolska postava prinese kaj boljšega. Bog daj!

Iz Kazaz v Podjurski dolini. (Šolske reči; Celjski lisjak.) Brali smo v „Miru“, da krajni šolski svet v St. Jakobu že skoraj pol leta čaka, kako se mu bode rešila pritožba, ki jo je pri ministerstvu vložil zoper prenapeto nemškutarenje v njih šoli. Tudi tukajšni krajni šolski svet je pri okrajnem šolskem совету v Velikoveci prošnjo vložil, naj bode v šoli v Kazazah podučni jezik slovenski in da se otroci naj ne mučijo z nemškutarijo. Otroci, ki 7 do 8 let v šolo hodijo, ne znajo ne slovensko, ne nemško. Prišla je po našej prošnji tudi komisija iz Velikoveca; prišla sta gospoda okrajni glavar žl. Webenau in okrajni šolski nadzornik Thorinek. Oba sta našo prošnjo spoznala za opravičeno in nam obljubila, da morajo se otroci najpred učiti slovensko brati, pisati in rajtati, potem naj se pridene nauk o nemškem jeziku. To je bilo nam vsem po volji, pa gosp. učitelj se je le držal starega kopita in nemškutiral kakor poprej. Ponovili smo prošnjo in pritožbo, ktera pa še do danes ni rešena. Na

vprašanje smo v Velikoveci dobili odgovor: da deželni šolski svet v Celovci še ni rešil vloge, ki se mu je iz Velikoveca tje poslala. Med tem se je vendar ta reč zasakala na boljše. Konec meseca decembra je sodnija zgrabila nemškutarskega učenika, ga odpeljala deželnej sodnji v Celovci, kjer je bil 23. februarja obsojen na tri in pol leta v ječo. Mladih šolaric ni pustil pri pokoji. Imamo zdaj novega učenika, ki dobro slovenski zna, otroci zdaj radi v šolo hodijo in se tudi veliko več naučijo. Pri volitvi za krajni šolski svet je bil za načelnika izvoljen poprejšnji načelnik, katerega vsi spoštujemo in radi imamo.

Celjski lisjak — „Kmetijski prijatelj“, ki pa je le volk v ovčjej obleki, — se je priklatil tudi v Podjursko dolino in ima svoje gnjezdo morda v Doberlivesi. Ta časnik grdi in psuje cerkev in duhovnike, črni in podkopava sedanje ministerstvo in zasramuje in obrekuje naše poslance in rodoljube. In veste, kdo ta časnik razpošilja in priporoča? „Mir“ je pravo zadel, ker je že večkrat omenil, da so nekteri gospodje največji podporniki in agitatorji fakijske stranke, katerih dolžnost bi bila, našo mladino v duhu sv. katoške cerkve lepo podučevati, zaupanje in ljubezen do vlade zbujati in širiti in tako pravi patriotizem gojiti. Kar se pa povsod ne godi; če bode treba, imenovali bomo tega ali onega.

Iz Velikovške okolice. Joj, joj, kaj pa ste storili nekteri šolski soveti Velikovškega okraja, da ste gospodu Einšpielerju poslali zaupnico! Potem bo zdaj vse slovensko, vaši otroci se nič nemškega ne bodo učili več v šolah; kleli vas bodo, ko bote že v črni zemlji gnjili. Kaj ne, kaj takega pa Vam še v misel ni prišlo in ste zadosti modri in dobro veste, kaj da ste podpisali in da so to le zdihljeji prijatlov umazanega celovškega lista, kateri tako neumno svoje bralce podučuje. Vi pošteni Slovenci dobro veste, kje da je resnica najti in je torej ne iščete v takih časnikih, v katerih se najbolj zasluženi možje psujejo. Vi pa bralci umazanega celovškega lista in vsi njih prijatliji pojdite in potrudite se zvedeti, kaj da so v resnici gosp. Einšpieler v deželnem zboru govorili, in kaj za Slovence tirjajo, in zagotovim, da bote brez skrbi spali, ker bote zvedeli, da bi se nemškemu jeziku nobene krivice ne zgodilo, ako bi šlo po gosp. Einšpielerjevem predlogu.

Iz Šmihelske fare (Naj se praska, kogar zadene.) Dandanes imajo časniki veliko moč, katere ne sme prezreti nobeden, komur je ljudstvo in lastni blagor na srečo. Zdravje telesa je velika dobrota; daj telesu dobre, zdrave, nepokvarjene, nepogrete hrane in zdravje si boš ohranil; če mu pa nasprotno daš, precej se bo prikazala bolezen. Tudi časniki so duševna hrana; če oni ljudem dobro hrano dajejo, t. j. če jim resnico odkritosrčno povejo, če jih pridno podučujejo v tem, kar jim je potrebno in koristno, če jih zraven tudi razveseljujejo in pošten kratek čas delajo, tedaj smejo reči, da so na pravem mestu in vredni so, da se jih podpira. Tak časnik je „Mir“, zato ga tudi radi beremo, kar priča precejšnje število naročnikov v našem kraju. Zato pa pri nas niso prave tla za tiste lažnjive pobalinske časnike, kateri z blatom nesramnih laži in

obrekovanj poštene ljudi ometajo in jim čast in dobro ime jemljejo, kakor se je našemu č. g. župniku godilo. Sicer je bil oni, kateri tisti časnik piše, prisiljen preklicati laži, katere je bil čez našega g. župnika raztrosil — drugače bi se bil lahko z „luknjo“ seznanil — vendar ga še nekaj srbi, in ne more dati miru, kakor pes, kateri je brco dobil, še vedno renči in laja. Pa svobodno mu! Za tako renčanje in klevetanje onemogle jeze se pameten človek ne zmeni. Pri vsem tem je le najbolj obžalovanja vredno to, da se v naši fari nahajajo taki brezvestni zapeljivci in zapeljani, ki se ne sramujejo zasluženemu in v poštenosti osivelemu možu čast in dobro ime jemati z lažjo in obrekovanjem. Vi, ki ste vsega tega krivi, ki s predrzno, umazano roko in še bolj umazanim orodjem drugim jamo kopljete, vi sami bote, ali ste že vanjo padli. Zapomnite si to! Spoštovanja ne more nihče imeti do ljudi, katerim še neoskrunjena čast bližnjega več sveta ni. Laž ima kratke noge. Z lažnjivim obrekovanjem si še nihče spoštovanja pridobil ni, ampak le izgubil, če ga je sploh kaj imel. Ne motite se, vemo prav dobro, kam pes taco moli; a če hočete svoj namen doseči, morate pustiti nepoštene, umazane pripomočke. Ni Vam bilo dovolj, da ste svojega dušnega pastirja črnili pred svetom, ampak pripomogli ste še, da se pametni in poštene farmani pred svetom smešijo, katerim gre vsa čast, ker so možato svoje pritožbe izrekli tako, da bodo prej ali slej tudi na višem mestu morale biti slišane in uslišane. In po tem potu si hočete Vi spoštovanje pridobiti ali utrditi? Ni pravi, ni. Ne čudite se, če namesto tega le mržnjo preziranje ali kaj drugega enacega doživite. Sicer pa mi nočemo prepira, toliko pa ste zaslužili. Znano nam je marsikaj od občinskih in šolskih zadev, pa zavoljo miru smo molčali in tako dokazali, da mir ljubimo. Vi ste ga skalili, vi glejte, kak sad Vam bode tako ravnanje prineslo. Ker ste veter sejali, bodejte lahko burjo želi. Še tega ne pozabite: Kedor visoko leti, globoko pade, če nima trdnih perut, in Vi jih nimate, g. učitelj!

Prijatelj resnice.

Iz Zilske doline. (Vojska žganju!) Od vseh strani nam dohajajo dopisi, ki v zvezde kujejo okrožnico, ktero je razposlal naš c. k. deželni predsednik gosp. Schmid žl. Zabiérow. Res, da se žganje kot prava kuga razširja po deželi, slabi in mori naše denarne, telesne in duševne moči. Pa žal nam je, da mi ubogi Slovenci tudi pri tej reči ne moremo biti iz srca veseli. Dobili so naši župani to slavno okrožnico v nemškem jeziku, katerega veči del našega naroda ne razumi. Kaj se bode zgodilo s to okrožnico? Ubogljivi in pokorni župani bojo okrožnico pribili na črno tablo pred svojo kancelijo. Koliko ljudi pa gre v kancelijo. Koliko ljudi ga bo torej bralo? Kdor ga pa bere, kdo ga bode nemškega razumel? Imamo tudi nekaj vestnih županov, ki bojo poskušali to okrožnico predstaviti na slovensko besedo. Kdo pa ima toliko časa, da se more s prestavo pečati? Kdo tudi toliko nemški in slovenski zna, da bi to uradno pisavo zvesto in razumljivo prestavil? Bati se je, da ta toliko lepa in potrebna okrožnica ostane za Slovence glas vpijočega v puščavi. Ali to ni škoda? Kar se raz-

pošilja za vse ljudstvo Koroške dežele, naj se vse pri uradnji prestavi tudi na slovensko in se Slovincem pošlje v čistej in lebkó razumljivi slovenskej besedi, kakor se je to odnekadaj godilo. Osnujete pa tudi ljudske šole tako, da se bojo slovenski otroci tudi slovensko naučili moliti, brati in pisati, za kar skrbeti nam je gospod deželni predsednik javno obljubil v seji deželnega zbora!

Iz Kotmirške fare. (Slov. lisjak; občinske in šolske zadeve.) Tudi v našo farno se je priklatil volk v ovčej obleki, to je „Kmetijski prijatelj“ iz Celja; ne vem, kako ta lisjak prave napise ali adrese pozna. Dobil ga je bil tudi občinski svetovalec, ki na nemškutarijo cika. Pa ne vem, ali si ga je naročil ali nazaj poslal. Bom že zvedel. — V občinskem совету sedi mala peščica pravih Slovencev, pa upamo, da se bojo moško potegovali za naše pravice. Pri nemškutariji se naš gosp. župan lepo in zvesto ravna po izgledu svojega prijatelja Jezernika Hodiške fare. Čudo, da ga pa tudi v tem ne posnema, kar je hvalevredno in postavno. Občinsko rajtengo g. Jezernik vsako leto pribije na tablo, da jo vsakdo lepo prebere in pregleda. V Kotmari vesi se kaj tacega še nikoli ni zgodilo. Odborniki naše stranke ne molčite, — tirjajte, da se ravna po postavi! — V našej šoli ni nobenega nemškega otroka, morebiti da par otrok, katerim je naš župan dedej, bolj nemško, kakor slovensko, vsi uni šolarji so trdi Slovenci, vendar pa imamo podučitelja, ki je ali trd Nemec ali se vsaj dela trdega Nemca. Kar se otroci pri gosp. učeniku v nižjem razredu slovenskega naučijo, v višem razredu pozabijo. Trohica nemščine se jim tudi skorej razkadi, in tako ne znajo ne slovensko ne nemško. Voljen je bil — od nemško-liberalne stranke za načelnika krajnega šolskega sveta nek mlad človek, kateri menda z časnikom „Freie Stimmen“ v zvezi stoji. Govori se, da je sostavek, kjer se govori o „der Grösste in der Kirche“, on pisal. Pod takim načelnikom moramo žalibog izdihniti: Uboga slovenska šola!

Izpod Rebrce. (Gosp. Deutschmann. †) Dolga bolezen — gotova smrt: po štiriletni bolezni so gosp. zlatomešnik, komendator in župnik na Rebrci, Lovre Deutschmann, v Gospodu zaspati. 15. februarja jih je spremljalo 14 duhovnikov k večnemu počitku; med njimi dva prošta: Rajnega sošolec gosp. Janez Rauscher, hišni prelat sv. očeta papeža, prošt in stolni korar v Celovci in pa Fr. Witzonig iz Doberlevesi, kateri so tudi rajnemu na britofu govorili srčno besedo, ki je vse pričujoče ginila do solz. Rajni so bili rojeni v Kamenu 30. julija 1805, torej so doživeli visoko starost 78 let; za mešnika so bili posvečeni 8. septembra 1829 in služili v Švabeci, Labodu, Velikovu, na Rudi, v Grebinji in leta 1838 postali fajmošter v Švabeci, kjer so pastirovali 27 let do leta 1865; potem so se preselili na Rebrco, kjer so ostali do svoje smrti. Gosp. Deutschmann so bili vselej — tudi v dolgi bolezni — dobre volje in veselega duha, lepe in neomadeževane obnaše in usmiljenega srca. Povsod, kjer so službovali, so v prav dobrem spominu in gotovo je svojemu zvestemu služabniku tudi usmiljeni Bog tamkejši dal krono večnega življenja: Naj v miru počivajo!

Iz Spodnjih Trušenj. (Občinske volitve.) V poslednji številki je nekdo povedal, da se hočejo prebivalci Hudega kraja ločiti od Vovbrške občine in se pridružiti občini na Dieksah. To se tudi meni preabotno dozdeva, da bi ljudje iz ravnin vlekli v gore 2—3 ure daleč. Naj torej Hudokrajčani to reč dobro premislijo! Nekaj družega moram pa svetovati. V številki 2 letošnjega „Mira“ je nekdo prav jasno in dobro dokazal, da je na več strani boljše, naj se snujejo majhene ne pa velike občine. Najboljša bi bila vsaka fara za se samostojna občina. Vovbrška občina je res preobširna, obsega tri fare in šteje več kot 4000 duš; to je preveč! Kaj pravite k temu, da naj se ta občina razdeli na tri ali vsaj na dve občini. Št. Peterska fara šteje 1245, Št. Štefanska 559 in Vovbrška 1016 duš. Nočem ponavljati, kar „Mir“ v drugi številki o tej reči tako lepo pravi, — le to vsem priporočam, naj vse tam rečeno prevdario in potem brez strahu storijo, kar se jim najboljše dozdeva. Naj ne poslušajo uradnikov, katerim je seveda ljubo, da so občine prav velike, da jih je torej menj, in da imajo z njimi menj opraviti.

Iz Medborovnice. (Nabiranje vojakov ali novačenje) se bo v Borovljah vršilo 20. in 21. sušca; 1. in 2. razred prideta namreč 20. sušca, 3. in 4. razred pa 21. sušca na vrsto. Slovenskim fantom, ki se bodo potrdili, naj bo priporočeno, da se naj nikar ne oglasijo za Nemce, če prav nekoliko nemško znajo. Kajti taki se izročijo potem trdim Nemcem v poduk in ker vendar le vsega ne zastopijo, kar jim reče, morajo mnogo zmirjanja poslušati. Če se pa za Slovence oglasijo, dobijo korporala, ki slovensko zna in pri tem se bodo lažje izučili. Tudi se mladim vojakom priporoča, naj si kupijo vojaške bukve, ki jih je spisal stotnik gospod Komelj plem. Sočebanski, ker v teh bukvah najdejo po slovensko razloženo, kako se ima vojak ali žolnir obnašati in svojo službo opravljati.

Iz Podkloštra. (Sadjerejsko društvo.) Znano je, da se je tukaj lansko leto osnovalo sadjerejsko društvo, ki se veselo razširja in lepo napreduje. Veseli smo brali, da so napravili tudi naši slovenski bratje na Spodnjem Štajerskem ravno tako društvo. Vabijo se Slovenci, naj bi pridno pristopali in društvo podpirali. V njih vabilu smo brali med drugimi lepimi besedami tudi to-le: „Koliko zlahtnega sadja bi ravno Spodnji Štajer v tako pripravnej in tako različnej legi donášal več, če bi se sadjereja gojila bolj umno in z večim veseljem! Koliko dobička, koliko denarjev bi to deželi vrglo! Paj kaj bomo govorili in sanjarili o boljših časih, poskusimo djansko, lotimo se dela. Med drugimi odličniki so tudi prevzvišeni vladika, naš milostljivi knezoškof, pripoznali važnost našemu društvu, ter mu pristopili kot ustanovnik, in mu ne le naklonili lepo podporo, temuč blagovolili so obljubiti, je tudi v bodoče krepko podpirati, in je častitej duhovščini najtopleje priporočati. Pomagajmo si sami, in pomagal nam bo tudi Bog! Poskusimo — na delo! Iz Novega mesta. (Narodna biblioteka.) Po pravici pridobiva si tukajšni tiskar Ivan Krajec, čedalje več priznanja med slovenskim svetom, ker se toliko trudi, da bi pomnožil in

razširil slovensko književnost. Poduka in omike je Slovencem zelo potreba, da ne zaostanejo za svojimi sosedi. Brez narodne omike in napredka, ni blagostanja, ne svobode in neodvisnosti. Prijatelji Slovencev toraj vsi delajo na to, da bi se ljudstvo izobrazilo, da bi si znalo potem brez jerobstva samo naprej pomagati. Gospod Krajec je izdal že veliko podučnih bukev. Zdaj je začel izdajati „narodno biblioteko“, to je zbirko različnih spisov, ki so bili že kedaj natisnjeni pa se zdaj več ne dobodo, in tudi takih, ki niso bili še natisnjeni. Vsak snopič bo veljal 15 kr., tedaj tako malo, da si vsak lahko kupi tiste snopiče, ki mu najboljše ugajajo. Nobeden namreč ni zavezan, da se naroči na vse snopiče, ampak lahko kupi posamezne snopiče po bukvarnah. Prvi snopič je že izšel in prinaša obnovljeno „Kranjsko čebelico“, knjiga, ki bo mlajšim domorodcem čisto nova, ker je prvo izdanje že redko postalo. Vsi prijatelji slovenske knjige naj bi „narodno biblioteko“ povsodi priporočali! Gospodu izdajatelju pa priporočamo, naj bi pisateljem naročil, da rabijo lahko umljiv jezik, ker je biblioteka širjim krogom ljudstva namenjena.

Iz Ljubljano. (Ivan Šolar. †) V Zadru je umrl naš učeni rojak in vrli poštenjak, šolski nadzornik gosp. Ivan Šolar. S ponosom gledamo na take sinove slovenske domovine, ki nam delajo čast pred svetom, in z žalostjo jih spremljamo k zadnjemu počitku. Ivan Šolar bil je rojen v Kropi na Gorenjskem. Dovišivši šole bil je v duhovnika posvečen, pa si ni izbral dušnega pastirstva, ampak se je izšolal za profesorja na srednjih šolah. Zavoljo njegovih zaslug na šolskem polji bil je imenovan za nadzornika srednjih šol na Kranjskem. Ker je bil pa svojemu narodu zvesto vdan, kakor vsi Kropničani, dohitelo je tudi njega preganjanje od strani nemško-liberalnih nemškutarjev. Bil je nenadoma prestavljen za šolskega nadzornika v Dalmacijo. Mi smo žalovali, Dalmatinci so se pa veselili. Saj so dobili iskrenega Slovana za šolskega nadzornika! Kako priljubljen je bil Šolar v Dalmaciji, pričajo nam iskreni članki, ki jih dalmatinski listi njemu v spomin pišejo, priča nam pa tudi slavnostni pogreb, ki se mu je v Zadru napravil. Vse srednje šole dalmatinske udeležile so se po deputacijah in z darovanimi vencami pogrebne spreveda; sploh pa je bilo pri pogrebu, kar je odličnega prebivalstva v Zadru. „Narodni list“ sklepa svoj popis z besedami: „Spomin Šolarjev ne bode se tako lahko izbrisal. Pokoj mu poštenoj duši!“

V enem tednu izgubili smo Slovenci Kočvarja in Šolarja. Naj bi mladina hodila po stopinjah takih mož, pa nam bo Slovenija vsigdar častna.

Št. Jur pri Kranji. Velečast. gosp. urednik! blagovolite sprejeti v vsem Slovencem priljubljeni „Mir“ par vrstic. Nič veselega nimam sporočiti. Precej časa je že, kar se je v našo faro pritepla ostudna, kužna bolezen, osepnice ali koze imenovana. In ne prijema se le otrok ali mladih ljudi, marveč pobira tudi odrasle nad 30 letne. Zadnji čas se je vselila tudi v faro Št. Jurij, ter se je bati, da se razširi, ker slednji čas ostro, ostro preti. Bog daj, da bi ponehala ta žalostna beda!

Iz Dovjega. (Novo šolsko poslopje.) Prvo postno nedeljo 11. febr. smo pri nas novo šolo blagoslovili. Šola je bila zunaj in znotraj lepo okinčana; spredaj je stalo 6 mlajev, ki so nosili napis:

Vse za vero, dom, cesarja;

Naj tu se uči — povdarja!

Iz nad strehe ste vihrali dve veliki zastavi: cesarska in narodna, in tudi sicer je bilo potaknenih mnogo manjših zastav, tako, da je vsa podoba prav lep vtis narejala. — Pred blagoslovljenjem je bila v cerkvi nalašč v ta namen pridiga, v kateri se je po zgoraj imenovanem reku razlagalo, kakšen namen šola ima, namreč izrediti pobožne kristjane, dobre gospodarje in gospodinje, pa tudi zveste državljane; da se pa ta namen le zamore doseči, ako duhovni pastir, učitelj in stariši skupaj držé in se vzajemno podpirajo, ne pa, kakor se včasih zgodi, da bi eden drugemu nagajali. Nekteri so se bali, da bo šola prevelika, pa jih je že precej v začetku malih, ki popoldne hodijo 77, ko je preračuneno bilo le za 72. — Posebna novost iz zadnjega časa je ta, da ste dve ženi dvojčke porodili; žali Bog, da je ena teh žen kmalo po porodu umrla neprevidena, ker se nihče ni nadjal, da bo tako naglo oslabela. Pozneje sta tudi dvojčka umrla.

Iz Celja. (Dr. Štefan Kočevar. †) Slovenska domovina žaluje na grobu enega svojih najboljših sinov, dr. Štefana Kočevarja. Pogreb je bil res sijajen. Od vseh strani so prihiteli rodoljubi, izkazati pokojnemu zadnjo čast. Duhovna in posvetna gospoda, sokolci, štajerski in kranjski in obilna množica ljudstva spremljalo je ostanke plemenitega moža k počitku. Dr. Štef. Kočevar je bil rojen v Središči 15. avgusta 1808, stal je tedaj zdaj v 75. letu. Deloval je kot zdravnik vedno na dolanem štajerskem. Bil je med prvimi buditelji štajerskih Slovencev in delal za naš narod s tako gorečnostjo, da si je pridobil ime „očeta štajerskih Slovencev“. Povsodi in vedno je vnemal mladi zarod za slovenščino in sam mnogo žrtvoval v ta namen. Kot človek je bil dober, plemenit in nesebičen, tako da so ga celó nasprotniki spoštovali. Leta 1848 šel je z deputacijo štajerskih Slovencev v Zagreb na hrvatski sabor, misleč, da se bo morda dalo doseči zedinjenje Jugoslovanov. Od hrvatskih zastopnikov in bana Jelačića bil je prijazno in častno sprejet.

V Celji je osnoval čitalnico, in veliko je tudi pripomogel k ustanovi časnika „Slov. Narod“.

Tudi svitli cesar so pripoznali njegove zasluge ter mu podelili naslov „cesarskega svetovalca“. Hvaležni potomci slovenski pa naj mu ohranijo nevenljiv spomin!

Iz Mariborske okolice. (Šola nekdanj in zdaj.) Navadno se govori, da so bili učitelji v prejšnji dobi silno slabo plačani. To pa ni za vse kraje resnično. V dobrih farah so dobili toliko bire, da so prišli nad 700 gld. na leto, in to je v tistih časih veliko zaleglo. Kdor ne verjame, mu pokažem lahko račun! Poduk je bil tudi bolj temeljit ko zdaj. Ni bilo sicer mnogo predmetov, pa to, kar se je učilo, ostalo je učencem v glavi. Da so imeli prejšnji učitelji več uspeha, pripisati se ima tudi temu, ker so smeli učence telesno kaznovati, da so pred njimi strah imeli. Ne bom

zagovarjal načela, naj se otroci v šolah pretepravajo, pa nekoliko več straha bi bilo jako koristno. Šolska mladež je silno razposajena: potnike na cesti otroci zasramujejo, kakor nekdanj preroka Elizeja, v prejšnjih dneh so pozdravljali z „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Tu se dosti jasno vidi razloček med šolo nekdanj in zdaj. Tudi je bila prejšnja šola veliko cenejši, ker so gg. dekani zastoj nadzorovali, sedajni inšpektorji imajo pa dobre plače.

Iz Dunaja. (Državni zbor.) Huda vojska je bila te dni v zboru poslancev. Na eni strani so stali slovanski in katoliški poslanci, na drugi strani pa nemški liberalci. Poslednji, namreč nemški liberalci so vsi trdili, da je Avstrija nemška država in da mora vse nemško biti, to je, šole, uradnje itd., da se mora Nemcem povsod prednost dati, posebno do visokih služb naj bi Nemci imeli prvo pravico. Rekli so, da vsak razdira Avstrijo, kdor govori za to, da bi se tudi Slovincem pravica dala. Posebno se je ustil štajerski poslanec Carneri, ki je rojen Lah, pa se je vendar huje vlekel za Nemce, ko Nemci sami. Nasprotno so pa slovanski poslanci povdarjali, da mora biti za vse narode enaka pravica, da Avstrija ni nemška, ampak da je sestavljena iz različnih narodov, ki ravno tako davke plačujejo in so cesarju ravno tako zvesto udani, kakor Nemci. Ta beseda je bila potrjena, beseda nemških liberalcev, da mora vse nemško biti, pa ni obveljala. Še goriški poslanec grof Coronini in okoli petnajst njegovih tovaršev, ki so do zdaj omahovali in niso vedeli, komu bi prav dali, potegnili so to bart z našo slovensko stranko. Grof Coronini je očitno rekel, da se morajo Slovanom dati tiste pravice, kakor Nemcem. Vaši koroški poslanci so pa vsi z nemškimi liberalci potegnili. Pa vse vkup nič ni pomagalo, bilo jih je na nemški strani še zmirom premalo.

Eden poslancev se je tudi vas koroških Slovencev spomnil; to je bil kranjski poslanec, č. g. Klun. On je obžaloval, da vi koroški Slovinci nemate nobenega lastnega poslanca na Dunaji in da se morajo poslanci drugih dežel za vas potegovati. Prosil je ministre, naj na vas koroške Slovence ne pozabijo in naj branijo vaše pravice. V svojem izvrstnem govoru je rekel gospod poslanec Klun, da so nemški liberalci vedno le za jude skrbeli, slovanske narode pa zatirali. Prav na mestu je bilo, ko je vlado opominjal, naj v Trstu ne trpi, da bi lahonstvo rogovilo proti Avstriji. Zastran Štajerske dežele pa je tožil, da se nemški uradniki nočejo učiti slovenskega jezika in da ima zavolj tega ljudstvo velik križ z njimi. Te možate besede gotovo ne bodo ostale brez sadu, prejali slej bodo ministri spoznali, da so naše pritožbe opravičene. Posebno pa želim vam koroškim Slovincem, da bi se vam kedaj obrnilo na bolje.

Opomba vredništva. Koroški Slovinci bodo gotovo z veseljem brali in bodo g. poslancu Klunu hvalo vedeli za to, da se je njih spomnil; vsaj bodo vedeli, da niso čisto pozabljeni na svetu. Mislamo, da ravnamo po volji velike večine koroških Slovencev, ako v njih imenu zahvalo izrečemo gosp. Klunu, pa tudi gg. dr. Vošnjaku, dr. Poklukarju, dr. Tonk-

liju, grofu Harrachu in vsem drugim slovanskim poslancem, ki so za nas svoj glas že povzdignili in bodo to storili tudi v prihodnje, za kar jih lepo prosimo.

Kaj dela politika.

Gospodsk zbornica je sprejela novo šolsko postavbo; nekaj malega bode že boljši, pa preveč nimamo pričakovati. — V državnem zboru je gosp. poslanec Klun omenil kaj lepo žalostnih razmer koroških Slovencev. Naj smo mu vsi hvaležni! Saj naši poslanci še nič ne omenjajo, in če nas omenjajo, trdijo, da se nam godi vse po našej volji. Generalna debata o proračuni za l. 1883 je končana in denarno stanje se je tako izboljšalo za 22 milijonov in da prav za prav le menjka 16 milijonov. Levičarji pa vendarle kričijo in črnijo na vse grlo, ker so jezni, da zvonca več ne nosijo.

Na Nemškem si papež in cesar dopisujeta, pa vendar je le malo upanja, da se katoliški cerkvi vrne toliko zaželeni mir. — Na Francoskem so dobili novo ministerstvo, katero dokaj oestro postopa proti sinovom starih kraljevskih rodovin. Seveda so njihovi prijatelji in privrženci vsi vzburjeni po vsej pravici. Govori se, da ministerstvo skoraj spet pade. — Na Angleškem teče pravda zoper Irčane; strašne reči dohajajo na den. — Na Ruskem se pripravljajo na carjevo kronanje, katero bode menda v Moskvi 29. majnika. — V Carjemgradu je konferenca zastran reke Donave štrečno srečno razmotala.

Gospodarske stvari.

Ali se konjereja splača ali ne?

Kdor hoče konje rediti, naj se popred sam praša, ali ima vso pripravo za to ali ne. Žrebeta in kobila ne smejo biti zaprte, večkrat jim je dati prilika, da se gibljejo na prostem. Treba je tedaj prostora za to. Tudi mora konjerejec že naprej vedeti, ali si hoče izrediti konja za vprego ali za jezdenje, za delo ali za lepoto. Največ je na tem ležeče, da se izbere dobra kobila. Tiste napake, ki jih ima kobila na sebi, preidejo tudi na žrebe. Kobila mora tedaj biti zdrava, lepa, brez večje napake. Najbolj pametno bo tisti ravnal, ki bo vzel kobilo iz tacega plemena, ki se je že kot dobro obneslo.

Če tedaj vidiš, da ima tvoj sosed dobro kobilo, ki ima zdravo mleko, ki je že večkrat imela lepe in zdrave žrebete, tedaj glej, da dobiš mlado kobilo od te matere in to porabi za plemo. Če vidiš, da se ti dobro obnaša, da so žrebete od nje brez napake, nikoli ne daj po nobeni ceni te kobile več od hiše!

Veliko je ležeče tudi na izreji žrebet. Treba je žrebetu luči, zraka, mnogo gibanja in dobre piče. V zaprtih, zaduhlih in temnih hlevih ne boš frišnih in zdravih konj izredil; žrebetu je treba, da se na prostem dosti giblje in preskače, da je v frišnem, zdravem zraku. Če misliš pri žrebetih oves šparati, potem konjerejo le koj pusti. Pri žrebetu eno perišče ovsu več pomaga,

ko pozneje cel mernik. Le z dobro in tečno krmo si prirediš krepkega konja. Da imajo Angleži tako lepe in bistro konje, to leži samo v tem, ker znajo z njimi ravnati prav od mladih nog.

Tudi kopito je pri konju imenitna reč, kar kmetiški konjerejci le premalo porajajo. Slabo kopito, slaba noga; slaba noga, slab konj. Zato je treba na kopita skrbno paziti pri žrebetih.

Kdor bo tako ravnal, priredil si bo pri konjih že toliko, da se mu trud izplača, kajti lep in dober konj zmirom lahko kupca najde. Kdor pa s konji ravnati ne zna ter si izreja borno plemo, njemu bodo več zajedli, nego zanje dobi.

Po „P. L.“

Za poduk in kratek čas.

Pripovedka od mrtvaške kosti.

(Stara pravljica. Zapisal T.)

Bil je enkrat kmet, ki so mu „Bovte“ rekali. Enkrat je šel čez mirodvor ali pokopališče in vidi mrtvaško čepino tam ležati. Ko jo tako ogleduje, kako reži in zobe kaže, jej reče naga-jivo in poredno:

„Mrtvaška kost,
Pridi k meni v gost'.“

Pa ni se Bovte malo prestrašil, ko čepina usta odpre in mu odgovori: „Pridem k tebi v goste, ko v peti večer ura enajst odbije.“ Bovte v svojem strahu ni vedel družega storiti, ko da je segel v žep po rožni venec ali paternošter ter začel urno moliti. To mu dá toliko poguma, da je prekoračil mirodvor in prišel do farovža, kjer je poiskal gospoda župnika in jim vse povedal, kaj se mu je pripetilo, ter jih prašal za svet, kaj mu je storiti, če pride mrtvaška kost v goste. Gospod fajmošter so ga pokregali, čemu da je kosti tiste nepremišljene besede govoril, potem pa so mu rekli, da naj le večerjo pripravi v peti večer, pa naj vse sklede pokrije, nože in vilice pa naj narobe obrne, ker duhovi imajo druge navade, kakor ljudje.

Bovte je gospoda župnika vbogal, pripravil v peti večer dobro večerjo, vse sklede pokril, nože in vilice pa narobe obrnil. Ko je ura enajst odbila, odprejo se vrata sama od sebe in mrtvaška kost se za mizo vsede. Bovte se je kar stresel od strahu. Čepina pa je pridno zajemala iz skled in zavživala. Videti je bilo, da jej je prav vseč, da so bile sklede pokrite, noži in vilice pa narobe obrnjeni.

Ko se čepina najé, rekla je proti Bovteju: „Vidiš, jaz sem tvoj nekdanji prijatelj, za katerim si tako žaloval. Zato sem tudi prišel, ko si me v goste povabil, akoravno so me ovirale strašne težave. Sedem dolin in sedem gorá sem prehodil, in sedemkrat sem se na mlinskem kamnu premlel, preden se mi je odprla pot v vaše življenje. Zdaj pa zdrav ostani! Ker si pa ti mene povabil, hočem tudi jaz tebe povabiti, in te prosim, da prideš k meni v goste.“ Na to je čepina spet pri vratih ven zginila. Bovte ni mogel nič odgovoriti na prijazne besede svojega mrtvega prijatelja, ker ga je bilo tako strah, da se je tresel po vseh udih.

Drugi den je šel Bovte spet h gospodu župniku in jih prašal za svet, kaj mu je storiti, ali naj gre k duhu v goste ali ne? Župnik mu reče, da bi bilo nevarno, duhu se zameriti, zato naj spoved opravi, potem pa naj gre spet na tisto pokopališče.

Ko se Bovte spové in na mirodvor pride, sunilo ga je nekaj v prepad, pred očmi se mu zatemni in nič ni vedel, kaj se z njim godi. Nenkrat se znajde v lepi zlati palači, prijatelj mu pride naproti in ga pelje v hišo, kjer je bila najboljša večerja že pripravljena. Jedla in pila sta tako dohre reči in tako lepa godba jim je med jedjo igrala, da je bil Bovte ves zamaknjen. Mrtvi prijatelj pa reče Bovteju: „Vidiš, kako dobro se meni godi, ker sem pravično živel na svetu. Krivica pa se silno težko poravná v večnosti!“ Ko je še to govoril, pride neki mož v izbo s sodom vina na rami in hoče sod na tla postaviti. Bovtejev prijatelj pa odmigne, mož zastoka in nese sod spet nazaj pri durih ven. Potem pride žena z jerbasom kruha in ga hoče na tla zvrniti. Pa duh jej odmigne in tudi ona mora kruh proč nesti. Duh pa reče Bovteju: „Vidiš, ta dva človeka sta me na svetu pri vinu in pri kruhu goljufala. Zdaj pa nosita vino in kruh za mano, ko obojega več ne potrebujem. Da morata to vino in ta kruh vedno za mano nositi, to jima dela take bolečine, da bi rajši stokrat umrla. Pa jaz jima pomagati ne morem.“

Nekaj časa sta še govorila, potem pa je Bovte rekel, da bi rad šel na svet nazaj. Duh ga zgrabi in ga nese po zraku nazaj ter ga postavi v domačo vas.

Bovte pogleda okoli sebe, pa svojega kraja več ne spozna. Iz majhne vasice postal je velik trg z lepimi hišami. Velika cerkev je stala na mestu, kjer je bila prej mala vaška cerkvice. Tudi ljudi nobenega ni poznal. Podá se v farovž in praša, pri čem da je. Duhovni gospod pogledajo v bukve in najdejo zapisano, da je pred sto in enim letom zginil neki kmet Bovte, da nihče ni vedel kam. Zdaj so se Bovteju oči odprle. Spoznal je, da je bil v nebesih, kjer mu je pri eni sami večerji čas tako hitro potekel, da je med tem minulo sto let.

Od tega časa je Bovte prav pobožno živel in se pripravljaj na srečno smrt.

Smešničar.

Davkar: „Tukaj imate lepo zemljo, kaj ne? Vse tako lepo raste.“

Kmet: „O ja! Če drugega ne zraste, prav gotovo pa zmirom rastejo — davki.“

Kaj je novega križem sveta?

* V Celovcu je umrl bivši vrednik časnika „Klagenfurter Zeitung“, Karl Heidl. — V nedeljo dne 4. sušca sklicali so v Celovcu pri „Sandwirthu“ ljudski shod. Prišlo je kakih 400 ljudi. Črkostavec Höger iz Dunaja je prav dobro in temeljito govoril o novih davkih in še mnogih drugih zadevah. — Dne 1. sušca je umrl

Alojzij Grajnik, po domače Krašnik, ki je bil na dobrem glasu, da je znal zdraviti polomljene ude. — Valentin Jesenko je nekega faanta iz vode rešil in dobil za to odmerjeno nagrado. — Na novem trgu v Celovcu so začeli že jame delati, da bodo kostanjeve drevesa nasadili. Mnogo jih je pa, ki pravijo, da je to nepotrebna reč, ker tisti, ki hočejo po leti v senco priti, pojdejo rajši na deželo, vigredi in jeseni pa je vsak rajši na solcu, ko v senci. — Sadjerejsko društvo v Podkloštru dobro napreduje. Ima že 500 družabnikov in 15 sadnih vrtov.

* V Novem mestu je začel tiskar g. J. Krajec izdajati „narodno biblioteko“, ki bo v snopičih po 15 kr. prinašala raznovrstno kratkočasno in podučno berilo za slovensko ljudstvo. Vsem prijateljem slovenske knjige naj bo „narodna biblioteka“ tem bolj priporočena, ker gosp. izdavitelj obeta: „V zbirko se bodo uvrstila samo taka dela, katerim gledé pravstvenosti ni nikakega ugovora.“ (Glej dopis iz Novega mesta.) — Gorenjski čebelarji so imeli nedavno shod v Lescah. — Novi župan v Kropi, gospod Klinar, izjavil je okrajnemu glavarstvu, da bo le v slovenskem jeziku uradoval. Tako je prav. — Ribiško društvo za Kranjsko izvolilo si je gosp. Pavlina za predsednika. — V Ljubljani je bila te dni pravda zavolj podrte cerkve v Bohinjski Bistrici. Obsojeni so bili na lahko ječo tudi obče-spoštovani gosp. župnik Mesar. Gotovo nikogar ni bolj bolelo, ko g. župnika, da se je ta nesreča zgodila, zato smemo morda upati pomilostenja od strani presvitlega cesarja. — Dika in ponos kranjskega učiteljstva, vsigdar zvesto narodni gospod šolski vodja, Andrej Praprotnik, obhajal je te dni 35 letnico svojega učiteljstva. Na mnogaja leta!

* V Celji je bil slaven slovenski rodoljub dr. Štefan Kočevar slovesno pokopan. Mnogo narodnih društev iz Štajerskega in Kranjskega vdeležilo se je pogreba. (Glej dopis iz Celja.) — V Radgoni so našli v kleti nekega gostilničarja truplo ubitega in oropanega kupčevalca. — Okrajni zastop v Šoštanju je sklenil, odslej samo v slovenskem jeziku uradovati. — Neka Celjanka je zadela v tržaški loteriji 20.000 gold. — V Mariboru je umrl Janez Leon, rojen Celovčan, tiskar. — Umrl je gospod Hofsteter, bivši notar v Slov. Gradcu. — Pri sv. Jurji je neki cigan obstrelil in ranil posestnika Receja. — Sv. misijon se obhaja zdaj na Remšniku. — Celjska nemškutarska druhal je Slovence pobalinsko napadala, ko so prišli k pogrebu dr. Kočevarja. Tedaj že kmalo svojih mrličev ne bomo smeli pokopavati na svoji zemlji! — Okrajni glavar g. Pavič v Mariboru je predstavljen v Dalmacijo; zdaj pa hočejo v Maribor trdega Nemca dati! Kako bo tak občeval s slovenskimi župani? — Celjski opat Vrečko še pri Božji službi ne more pustiti svoje nemškutarije. Nad grobom dr. Kočevarja je molil po nemško, čeravno so bili žalujoči v veliki večini le Slovenci. — Grajščino Freistein pri Poljskavi kupile so redovnice Magdalenke za 140.000 gld. Napravile bodo tam šolo.

* V Trstu je umrl glasoviti laški rogovilež Hermet. Lahki so ga pokopali sijajno. Bog mu

grehe odpusti. Slovencem je bil hud sovražnik. — Za popravo mosta čez Idrico so cesar darovali 300 gold. — Novi poreški škof dr. Alojzij Zorn bili so ta mesec slovesno umeščeni v svojo škofijo. — Poštna hranilnica v Gorici je samo za Nemce in Lahe, kajti slovenskih napisov nima nikjer. — V Bolcu je postal notar tamošnji sodnik gosp. Rozman.

* V Budejovicah so umrli občespoštovani in ljubljani škof Jirsik, 85 let stari. Storili so mnogo za naše češke brate. — Na Tirolskem je mladega fanta plaz posul in zadušil; dva druga tudi zasuta sta se izkocabala iz snega. — V Zadru je umrl slovenski rodoljub in učenjak, gosp. šolski nadzornik Šolar. (Glej dopis iz Ljubljane.) — V poštni hranilnici se je uložilo do zdaj že čez tri milijone goldinarjev. — V Brnu je pogorela velika fabrika za sukno. — Na Dunaji so kovači ustavili delo in zahtevajo, da se jim dá najmenj po 10 gold. plače na teden, samo deset ur dela na dan, nedelja pa prosta. Mojstri pa o teh trjavah nočejo nič slišati, še nedelje nočejo pomočnikom privoščiti, da bi si spočili. — Ministerski predsednik grof Taaffe obhaja letos svojo petdesetletnico. — V Szatmaru na Ogrskem je zmanjkalo iz kase za sirote 40.000 gld. Kasir ali blagajnik, ki je imel slabo vest, se je vstrelil. — Na Tirolskem je že leta 1866 neki vojak ubežal in živel kot deserter dve leti v Švici, potem je prišel nazaj domu in se skrival 14 let v skalah. Na grozni, nepristopni skali naredil si je bajtico, po lestvici je splezal od nje in do nje. Tudi je imel dve kozi, in pletel je jerbaze, ktere so njegovi brati prodajali. Razun njegovih bratov nihče ni vedel za ubežnika. Letos pa mu je postalo že preveč dolg čas in šel se je sam zatožit k vojaški sednji. K vojakom ga menda ne bodo več nazaj vzeli, ker je že prestar; zaprt pa že bo en čas; tako tudi njegova dva brata, ki sta ga skrivala. — Srbski rodoljub Svetozar Miletič je nevarno bolan. — Velikanska predilnica se gradi v Halbstattu na Češkem. Imela bo 60.000 vreten, električno razsvetljava. Na stotine ljudi našlo bo tam zaslužek.

* V Theilingen na Švicarskem je razpočila nekim sprožnim oljem napolnena flaša ter ranila 25 ljudi. — Na Angležkem je pogorela velika fabrika za svitek (cvirn). Škode je čez en milijon, 500 ljudi je brez dela. — V Kajiri so pred mestnimi vrati beduini oropali nekega angležkega častnika. — V Monakovem je dobil neki doktor pravice 14 dni zapora, ker je zabavljajl čez cerkve. — V Novem Jorku je bilo 16 otrok stlačenih v gneči, ki se je naredila, ko je nekdanj začel kričati, da gori, čeravno ni gorelo. — Krivi turški prerok še zmirom rogovili po Egiptu. Zdaj je spet mesto Obeid v svojo pest dobil. — V Moskvi se pripravljajo na kronanje ruskega cesarja. Potrebnovali bodo 6000 natakarjev, ki dobijo po 10 rubljev, t. j. po 16 gold. na dan. — V Meksiki kolera hudo razsaja in je pobrala že na tisoče ljudi. — V Braziliji so našli novo demantno polje, to je kraj, kjer se demanti nahajajo. Prišlo je že 6000 ljudi tje, da bi demante iskali.

Vinska kupčija.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da obdržim in nadaljujem vinsko kupčijo svojega umrlega so-proga in da se bo, kakor do zdaj, vsakemu z dobrim blagom postreglo.

V Poličah, 5. sušca 1883.

Marija Šturm.

Opomba zaradi naznanil.

„Mir“ se tiska v 2400 iztisih. Tako razširjen list se sam po sebi priporoča za naznanila. Omenjamo, da hodi „Mir“ na Koroško, Kranjsko, Štajersko, Primorsko in v druge dežele.

Opravništvo „Mira.“

Dunajska borza

od 8. februarja.

Papirna renta	78	gld.	40	kr.
Sreberna renta	78	"	65	"
Zlata renta	97	"	50	"
1860 državno posojilo	137	"	—	"
Akcije narodne banke	827	"	—	"
Kreditne akcije	319	"	50	"
London	119	"	75	"
Srebro	—	"	—	"

Loterijni srečki

od 3. marca.

Gradec	76	35	50	79	26
Trst	80	9	70	22	26

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	3 67	3 70	3 50	3 78	3 66	3 75	4 —	3 87								
Rž	2 71	2 55	2 59	2 80	2 80	2 75	3 —	2 72								
Ječmen	2 31	2 50	2 40	2 44	—	2 50	2 50	2 22								
Ajda	2 52	2 30	2 24	2 44	1 40	2 85	2 60	2 39								
Oves	1 50	1 40	1 75	1 46	—	1 50	1 50	1 49								
Proso	—	—	2 80	—	—	—	—	—								
Ber	5 5	—	2 40	4 75	—	—	5 40	4 90								
Turšica	2 44	2 55	2 40	2 68	—	2 50	2 60	2 —								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—								
Bob	4 21	—	—	—	—	—	—	—								
Fizol bel	—	4 10	—	—	—	—	4 —	—								
" rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—								

Goveje meso se v Celovci plačuje 50—52 kr., telečje 60 kr., svinjsko 60 kr., koštrunovo 40 kr., špeh 70 kr., prekajen 80 kr., mast 80 kr., maslo 1 gl. 10 kr., žakelj krompirja 1 gld. 35 kr. Jajec 5 za 10 kr., mleko 12 kr. liter, smetana 16 kr. Drva mehke po 90 kr., trde 1 gl. 20 kr. meter.